

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կէս տարվանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները՝ 7 կօպէկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ:

Մեր հասցեն. Тифлисъ. Редакція «Мшакъ».
 Կամ Tiflis. Rédaction «Mschak».

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տօն օրերից):

Յայտարարովթիւնը ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարովիներին համար վճարում են
իւրաքանչիւր թառին 2 կօպէկ:

„ՄՇԱԿ“
ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

ՆԵՐԿԱՅ 1887 ԹԻԻՆ

Հրատարակվում է Թիֆլիսում, նոյն ղրիքով և նոյն պրոգրամայով: Մենք ստանում ենք սեփական
ՀեՌԱԳԻՐՆԵՐ:

«ՈՐՇԼԻԿԻ» տարեկան գինը 10 թուրքի է, վեց ամսվանը 6 թուրքի:

Գրվել «ՄՇԱԿԻՆ» կարելի է ԽՄԲԱՐԱՏԱՆԸ (Բարձրագույն և Բազմաբարձրագույն փողոցների անկիւնում, Թամամյեյի տանը):

Կայսերական ռուս թաղաքներից «ՄՇՆԱԿԻՆ» զրգիլու համար պետք է ղեկմել հետևեալ հաս-
ցեով. ТИФЛИСЬ, Редакция газеты «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից. Tiflis, Rédaction du jour-
nal arménien «MSCHAK».

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Վաճառականներ և առևտրի անշարժ գույքի մասին. Նամակ երեանից. Նամակ Սաթևելից. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Յոնաստանի պանդոկատ հայերը. Ֆրանսիան և Ռուսաստան. Միջին Ասիայի գործերը. Արտաքին լուրեր.—ԽՈՒՆԻ ԼՈՒՐԵՐ.—Հնու-Ագիր. Ներ.—ԲՕՐՍԱ.—ՅԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ԱՌԵԻՏՐԻ ԱՆՇԱՐԺՈՒԹԻՒՆ

Մեր զբաղանությունն վաճառականական ձևերը սաստիկ աղքատ է: Չունենք այնպիսի զրբեր, որոնցից կարելի լինէր օգուտ քաղել առևտրի գործերում: Մեր լրագրիւնների մէջ չատ սակաւ են պատահում այնպիսի յօդուածներ, որոնք աշխատէին բացատրել վաճառականական այս ու. այն խնդիրը. այնպէս որ ելիէ մէկը կամմանք վաճառականությունն ապաւորողը մտնել, նա իր գործը սկզբում թէօրիապէս ոչինչ չէ կարող իմանալ, որ լուծնտեւ մեր զբաղանությունը ոչինչ չի տայ նրան և մեր նոր վաճառականը պիտի ենթարկվի մի քանի տարիներ շարունակ զանազան դառն փորձերի, ապա թէ վաճառականությունն մասին զաղափար ունենայ: Բայց այդ դառն փորձերը ոչ միայն զգլխի կերպով կը թուլացնեն նոր վաճառականի ոյժերը, այլ և կարող են վերջնականապէս փչացնել նրա սկսած գործը:

ԼՂԷ կասեմ թէ այդ գործի մէջ զրականութեան օգնութիւնը աւելորդ է, որովհետեւ վաճառական դառնալու համար, կարելի է երեւալութիւնից սկսած ծառայել որ և է վաճառականի մօտ և հատկաւոր դառնալով ապա վաճառական լինել: Բայց այստեղ մէկ բան կայ, որի վերա հարկաւոր է ուշադրութիւն դարձնել:

Այժմ մահն վաճառականությունից մեր երկրում
 ներկայացնում է մի ցածր, կեղտոտ գործողու-
 թիւն, որը մի կողմից վնասակար էինելով ազգա-
 քնակությունը, միւս կողմից անբարոյականաց-
 նում է, կոպտացնում է վաճառականի սիրտը,
 րեքացնում է նրա ազնիւ զգացմունքները: Եւ
 այդպէս միշտ շարունակվում է. ինչու, որովհետեւ
 բարոյապէս դարգացած, բուսուր հողի ունեցող
 երիտասարդները չեն մտնում վաճառականակա-
 սապարէզը և չեն իշ կարող մտնել, քանի որ
 գործից ոչինչ սեղեկություն չունեն: Ահա թէ որ-
 տեղ է հարկաւոր դրականութեան օգնութիւնը:
 Եւ որովհետեւ մեր զբաղանկութեան վաճառակա-
 նական մասը սատարի առջատ է, հրաւիրում եմ
 մեր երիտասարդ վաճառականներին աշխատել
 նրա մէջ: Եւ ի՞նչ գործակալականապէս դիզը ինչ ծա-
 նութ եմ վաճառականությունից հետո կտեսնանում
 եմ անկ իմ նկատողութիւնները: Ներկայ յօդ-
 ւածովս միայն մէկ նկատողութիւն պիտի անեն

Մանրավաճառութեան մէջ սովորութիւն է ապա-
ռիկ ծախս անելը: Դիցուք մէկը գնում է ձեր

խմանութից զանազան առարկաներ և խոստանումն է փողը վճարել մի ամսից յետոյ: Այնպէս լրանում է, բայց նա չէ զալիս իր պարտքը վճարելու: Դուք հոգեկան նեղութեան համբերելով, որոշում էք մի քանի շաբաթ էլ սպասել: Անցնում են շաբաթները, բայց ապահով տանող պարտն էլ յայտնվում: Դուք հաստատ զիտհանալով, որ ձեր մուշտարի պարտն իրող նեղութիւնն չունեցող մէկն է, և թէ՛ նա իր պարտքը չէ վճարում միայն ուշադրութեան չը դարձնելով, մի օր առաջօր ծառային ուղարկում էք նրա մօտ փողը խնդրելու: Ծառան մուշտարի պարտին տանք չէ գտնում: Ուղիղ կէսօրին նորից ուղարկում էք ծառային, որին պատասխանում են թէ՛ Հոսանն է, բայց ճաշի վրա է, մի ժամից յետոյ եկէք: Մի ժամից յետոյ ծառան գտնում է և մուշտարի աղային քնած է գտնում:

Աղայի այդ անհոգութիւնը տեսնելով դուք, ե-
լէէ քնքոյշ, աղիւի սիրա ունեցող անհատ էք, ես-
թարկում եք հոգեկան տանջանքի, որովհետեւ
դուք չէք կարողանում հասկանալ, թէ ինչու են
սիրելի այդպէս անհոգ, անսիրա ու անկարգ լի-
նամ:

Խաբեբայ վաճառականը օգտվում է ապառիկ տալու սովորով՝ թխնից, որովհետև նա ապառիկ տանողից կրկնապատիկ գին է վերցնում:

Պատահում է շատ անգամ որ ապստոլի տանողը ձեր ամենամոտ բարեկամը կամ ծանոթն է: Շաբաթներ, ամիսներ անցնում են, բայց նա իր մի ջանքի մասն է՝ պարտքը չէ ուղում մտաբերել: Գուցե մոտ էք կրիստիական դրություն մեջ, ուրովհետև նա դեռ չէ մտածում վճարել, բայց եթե յիշեցնէք նրան, նա կը նեղանայ ձեզանից: Այդպիսի կրիստիական դրություն մեջ դուք համար ժամանակի մոտ էք և վերջապես ձեր հոգեբերությունը հասնելու: դուք պահանջում եք ձեզ հասանելիք փողը:

Նա էլ բարկացած շարտում է ձեր փողը, երբեմն էլ աճեցանելով Վերանք ձեր փողը, Բնչ է, շատ մեծ գումար է, չէ՞ր հաւատո՞ւմ մնալ...»

Ավելացնելով մեր ասածներին վրա նոյննէս, որ շատ անգամ ապառիկը յաւիտեան չէ վճարվում, կը դաւը այն երրակացութեան, որ մանրավաճառութեան մէջ ապառիկ տալու սովորութիւնը առհասարակ մի վճատսակը սովորութիւն է, ուստի ովէ տղէ է աշխատել կամ սովորացնել և կամ թէ՛ գտնի սահմանադրակից այդ սովորութիւնը:

U. D.

ՆԱՄԱԿ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

Յգումարով 17-ին

Գրելու նիւթեր թէն պակաս չեն, բայց ամառ-
վայ չոր և քաղաքային անկնիւնան օրերը այնքան
են թմրեցրել մարդուն, որ նայն իսկ ամենայնուա-
քեւքեւ թղթակիցը չիդիմում և ոչինչ չէ գը-
նում գրելու: Մտածում ես, մտածում, գրելու գը-
լատուր նիւթ կազմում են մեր դժբաղդ դպրոցնե-
րը իրանց ուսուցիչներով և չոգաբարձուհներով:
Նթէ թղթակիցը վեցնում է գրիկը, նայելով թէ

նա ինչ ոգու, ինչ դարգացման տեղ է և պատկանում է արդեն մի որ և է կուսակցություն, սկսում է մրտեղ մեկին, գովաբանել միևնույն թայց այժմ՝ երբ ուսումնարանները արձակված են, ուսուցիչները ցրված են, ոչ ոք չը կայ, որի հետ այդպիսի թղթակցիք կուէ, նա էլ լուռ նըստում և և զանգատվում, որ՝ ուրիշ չը կայ գրելու՝ Գայխանյանն օրիորդաց դպրոցի հոգաբարձու թիւինը հրատարական էր տուած: Հոգևոր կառավարութիւնը՝ դու սրբազան Սուրենհանցի օրով, յորդորում էր հոգաբարձութեանը (որը, պէտք է խոստովանված, բարկացած է ժողովրդի մէջ փոքր ի շատէ լաւ դիրք ունեցող վաճառականներէց, և որը ուսումնարանի նիւթական ապահովութեան կողմից բուսական գրառան է) մնալ իր պաշտօնում: Սրբազանի այստեղ գալուց յետոյ այդ հոգաբարձութիւնը ստանում է գրաւոր առաջարկութիւն, մինչև նշանակած ժամանակը ստանձնել պաշտօնը, հակառակ դէպքում, այդ պաշտօնը ևս յանձնել հայր Մէլեանցին ուսուցչական խմբի հետ միասին կառավարելու համար: —Բայց անիծի մեր կենսի կազմը և թղթակցի դրութիւնը. ինչ ուր գրես, սուտ թէ՛ ճշմարիտ, լաւ թէ՛ վատ,—մի որ և է խմբից աւնէճնելը կը թափվեն գլխիդ: Ահա մեր օրը:

Թեմական ղարկոցի վերանորոգւթիւնը սկսւած է եւ աջող առաջ է գնում: Տեղիս կօնսիստօրիայի գործերը մի փոքր լաւ են գնում, միայն այժմ մի ուրիշ դժուարութիւն է առաջ եկել. ու՛ր որ ծննդա- կան է ուզում վերցնել, կամ ինքը անձամբ պէտք է խնդրի ներկայացնի, կամ իր ծնողները եւ ու- բրէ՛ր ոչ ոք՝ ոչ աղջկանները եւ ոչ քանդակմներ: Եթէ դիցուք մի այլի գիւղացի կին ցանկանում է իր որդու համար ծննդական վերցնել, պէտք է այլքան ճանապարհ անցնի, անձամբ ներկայանա- կոնսիստօրիային, որ խնդրի ներկայացնի կամ ծախսեր-անի եւ հաւատարմաթուղթ ուղարկի, երբ վկայականները պէտք է չուտով ներկայացվին զին- ադարպական ատիաններին կամ ուսումնարաննե- րին:

Այս բուրբից յետոյ գոցէ ընթերցողը հարցնի,
այսպիսի տեղեկութիւնները գրում են, բայց այն-
պիսի մի նշանաւոր բան, ինչպէս է պ. Ռափայէլ
Պատկանեանի, մեր սիրելի բանաստեղծ Գամառ-
Քաթիկայայի, իրանոս դալը եւ մի քանի օր մեզ
մտ տն ձիւր մնալը՝ չեն գրում, իրաւունք ունես,
ընթերցող:

Պ. Պատկանեանքը մտաւ Երևան համարեա թէ անխմանալի կերպով: Երբ մենք ժամէ ժամ սպասուած էինք յարգելի հիւրին եւ հետեւում Յիֆլիսի քաղաքներին իմանալու համար, թէ երբ է այնտեղից դուրս գալու, իմացանք որ արդէն հասել է Երևան եւ իշխանել է տեղի ոչ ներսագլխայի վերադառնալու հետեւիսովի մօտ, նրա հետ մի քանի մարդ կանց մօտ տեսակցութեան է գնացել եւ ուղևորվել է վեհ. կաթողիկոսի մօտ՝ Բիւրական: Լսեցինք նոյնպէս, որ քաղաքագլուխը հրաւիրել է Բիւրականից վերադառնալիս ճաշ ընդունել Երևանի հասարակութեան կողմից: Յարգելի հիւրը ընդունել էր այդ հրաւերը եւ անցեալ ամիս 30-ին կայացաւ այդ հիւրասիրութիւնը, որտեղ պ. Պատկանեանքի հետ միասին, ինչպէս հիւրին, հրաւիրված էին գլխավորապէս վերադառնալու հրաւերիկով, ուսուցչական սիմիոնարիայի տեսուչ Սուչալսկի, ոստիկանապետ Յիզանիսով, գաւառապետ Սիլիշ: Ասում են այդտեղ ծաշը լաւ է անցել. յարգելի հիւրը չափ բաւական է մնացել, այդտեղից մի քանի հեռագիրներ են ուղարկված տիկին Պատկանեանին, - «Արձագանքի» խմբագրութեանը եւ այլն:

Մեր սիրելի բանաստեղծը հազիւ հիւր էր եկած մեզ մօտ, բոլորս սրտի տրոփիւնով ուզում էինք տեսնել նրան, լսել նրա ձայնը, սեղմել այն ձեռքը, որը շատ անգամ սեղմել է Ս. Նշապարեանի և Մ. Նշաբանդեանի ձեռքերը և վերջապէս մենք բաղդր, որոնք մեծ մասամբ նրա երգերը առաջին գիտենք, որով նրա բանաստեղծութիւնները կարդալիս նրա հետ միասին լացել,

տրտմեն, ուրախացել ենք, ցանկանում էինք ամեն կերպ, մեր ոյժի չափով, պատուել, հիւրասիրել և, որ զվտաւորն է, ընտանեբար պատուել, խօսել, լըսել և հասկանալ մեր սիրելի բանաստեղծին, կըրկնում եմ ընտանեբար, բայց չը կարողացանք... Կա մեզ անկարելի եղաւ, թախ որ ըաղաբազուկու լը հրաւիրելու Նրան, տուեց ճաշկերպովի՜ն պաշտօնական և բոլորովին ոչ հայոց գոյն: Չենք հասկանում ինչ միտք ունի, որ վարչական անձինք՝ զաւտուպալտ, սոսիկանապետ և այլն, հիւրընկալում են հայոց բանաստեղծին:

ՆԱՄԱԿ ՍԱԹԼԷԼԻՑ

Օգոստոսի 10-ին

Շալվաթթում հայերով բնակված գիւղերից՝ ամենամեծը Աբրահամկերտ գիւղն է. այս գիւղը պարտական է իր մէջ մինչև 130 տուն հայ ժողովուրդ: Եթէ Շալվաթթում քիչ թէ շատ կարգաւորեալ մի գիւղական դպրոց ունենալ՝ ցանկացողէր, սակ միայն կարելի էր յուսալ Աբրահամկերտից, այդպէս շատ ցաւալի է, որ ինչպէս շատ տեղեր, այնպէս և այդտեղ դպրոցի գործը աննախանձելի ընթացք ունի: Հոգաբարձութիւնը իր նշանակված օրից յետոյ այլ ևս միտ չէ բերել երբէք իր սուրբ պարտականութիւնը, կամ եթէ միտքն էլ բերել է, չէ կամեցել ամենեկն զօրարութեանց դէմ մաքաւել: Սորանից մի քանի ամիս առաջ այնտեղ գրաւ մի երիտասարդ ուսուցիչ, որը տեղացի էր և եթէ չստան իր կոչման լիապէս համապատասխան էր, գոնեան բարեխղճօրէն կատարում էր իր ստանձնած պաշտօնը մի կողմից և ինքը առաջադիմելով ուսման մէջ, ինքնաշխատութեամբ խոստանում էր պատրաստվել գիւղական դպրոցի դասաւանդութեան պահանջը բաւական գոհացուցիչ կերպով կատարելու ապագայում: Բայց հաս հասնելուց ետև մի աղքեցու ծննդից աղա, կողմնակիցներ գտաւ, ամեն կերպ հնարներ ի գործ դնելով, հեռացրեց նրան պաշտօնից և նրա տեղ ուսուցիչ կարգեց մի պատանու, որը թէն իր մի քանի աշակերտներից շատ պակաս է իմանում, սակայն բաւական է որ աղայի մօտիկ աղգականներ մինի տղան է: Ի դուր տեղ կը հարցնէինք այդ աղային թէ այդ տղան ոչինչ չիմանալի, ինչպէս կարող է դաստիարակութեան անել, նա իսկուցն ծարարօրէն կը պատասխանէ, Վտրեացուն էլ ոչինչ չէր դիտի, համա, ինչո՞ւմ վարժապետութիւն արաւ օրէ, (որ) էնչվամի սովորեցաւ, թող երթա, հիմի էլ էս երեխն սովորի: Եթէ մի գիւղում մի ուսուցիչ լինի, նա իր շրջանում ոչ մի կօնկուրսիցայի չը հանդիպելով, կարող է ասուրաք տարի իր ուսման վրայ մի աւելի բան դնել իրակ, օրինակի համար, եթէ նրան անցեալ տարի վարձել էին 100 ռուբլի տարեկանով, միւս տարին, որովհետեւ մի քիչ էլ ինքնաշխատութեամբ առաջացել էր ուսման մէջ, ստիպվել էին 120 ռուբլի վճարել և ինչպէս երևում էր, նա իր աշխատասիրութեամբ դեռ այդպէս մի քանի քսան ռուբլիներ շատ պիտի պահ դնել տար իր տարեկանի վրա: Ուրեմն այդ վիտասակար առաջադիմութեան առաջին առնելու և այդ դպրոցից մի ուրիշ ուսուցիչ ևս զարգացնելով հակառակորդ պատրաստելու հարկ է տեսնում. օր կը գայ որ մի գիւղում երկու ուսուցիչ կը լինէ և դրանցից որն որ էժան վարձով կը համաձայնի, նրան կը նշանակեն ուսուցիչ: Այստեղ արժանիքը նկատելու կը խորան բոլորովին կարեւորութիւն չէ տեսնվում:

Չը մոռանամ և այն ասել, որ Աթոռակերտում եթէ ինչին լաւ դործող անձինք, կարող էր այդ-տեղ պահպանվել մի կարգաւորեալ գիւղական դպրոց, որովհետեւ այդտեղի հոռոջ մնացած Աթա-բէկեանները Սուրբ Յովնանէս անուամբ եկեղե-ցին տարէնը 200—300-ից աւելի ուխտաւոր բա-րեւիտներ է ընդունում, որտեղ այդ ուխտաւոր բարեպաշտները յետ անգամ չլուսլորէին փողոց-նէ ծախաւում: Այդ գումարներէր, եթէ չստեմ մի-

պան արձակուրդ ստանալով այստեղից դուրս գր-
նաց:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Օգոստոսի 25-ին		
Ռուսաց 1 ռուբլի 1 օնցի վրա արժէ	217/10	պէնս.
— — — — —	182	պֆ.
— — — — —	226 1/4	սան.
Ոսկի — — — — —	9	18 Կ.
Մաքսային կուպոններ — . . .	177	50 >
Արծաթ — — — — —	1	31 >
Բորսային դիսկոնտներ — . . .	4 1/2	6 1/2 0/0 >
Պետական 5% տոմս 1-ին շրջանի	100	12 >
— — — — —	2-րդ	99 >
— — — — —	3-րդ	99 >
— — — — —	4-րդ	99 >
— — — — —	5-րդ	99 >
— — — — —	6-րդ	— >
Արեւելեան 5% փոխառութ. 1-ին շրջ.	99	12 >
— — — — —	2-րդ	99 >
— — — — —	3-րդ	99 >
Ներքին 5% առաջին փոխառութ.	275	25 >
— — — — —	255	25 >
5 1/2 0/0 ընտան —	102	25 >
Ոսկեայ ընտան —	193	25 >
Եօթներորդ կոնսոլիդաց փոխառու-	—	— >
թիւն —	166	37 >
Նոր երկաթուղային ընտան — . . .	99	12 >
5 0/0 գրական թղթեր կալուած.	—	— >

փոխ. կրեդ. ընկ.	166	> —
Գրաւ. թղ. Ազնւ. բանկի	98	> 50
5 1/2 0/0 գրական թղթեր խորհուրդի	—	— >
կալուած. բանկի.	99	> 25
6 0/0 գրական թղ. խորհուրդի կալ. բան.	103	> —
— — — — —	103	> —
— — — — —	102	> 75
— — — — —	102	> 50
— — — — —	102	> 87
— — — — —	102	> 50
— — — — —	102	> 50
— — — — —	102	> 50
— — — — —	27 և 43 տ.	99 >
— — — — —	27 և 43 տ.	99 >
Վ. Օլսոն-Կամսկի բանկի ակցիաները	758	> 50
Ռուսաց երկաթուղիների գլխաւ. ընկ.	271	> —
Ռիբինսկ-Վ. Օլսոն ընկ.	85	> 50
Ս. Պետերբուրգի քաղաքային օբլ-	—	— >
գաղութներ.	96	> 12
Մոսկվայի քաղաք. օբլգաղութներ . .	96	> 50
Օդէսայի — — — — —	96	> 62
Թիֆլիսի քաղաք. կրեդ. ընկ. օբլ. . .	83	> 75
Նոր փոխառութիւն —	84	> 37
Ս. Պետերբուրգի բորսայի տրամադրու-	—	— >
ածուր է:	—	— >

խմբագիր-հրատարակող ԳԻՒԴՈՐ ԱՐՄԻՈՆԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ւ Ի Ն Ն Ե Ր

Մի ուսուցիչ, որ աւարտել է Ներսիսեան դպրոցը, և վարել է ուսուցչական պաշ-
տօն, կամենում է պաշտօն ունենալ հայոց դպրոցներում: Կը դասախօսի հայոց լեզուից,
թուաբանութիւնից, պատմութիւնից և այլն: Կարող է սովորեցնել և հայկական ձայնա-
գրութիւն: Ցանկացողները կարող են դիմել «Մշակի» խմբագրատնոցը հասցէն իմանա-
լու համար: 2—4

ՄՕԳՆՈՒ ՍՈՒՐԲ ԳԱՅԻԱՆԵԱՆ ՀԱՅ ՕՐԻՈՐԴԱՅ ԵԿԵՂԵՂԱԿԱՆ-ԾԽԱԿԱՆ ԵՐԿՂԱՍԵԱՆ
ուսումնարանում սկսվում է աշակերտութեանը ընդունելութիւնը օգոստոսի 25-ից և կը
տևի մինչև 31-ը: Կառավարիչ ուսումնարանի՝ Գարուբեան Երանայ Սուգանա-
ձեան: 1—3

ՄԱՐԻԱՄԵԱՆ-ՅՈՎԱՆՆԵԱՆ ԵՐԿՂԱՍԵԱՆ ԾԽԱԿԱՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ ուսումնարանում վերա-
քննութիւնները և նորեկ աշակերտութեան ընդունելութիւնները սկսվում են ամիսի
25-ից: Ուսումը կը սկսվի սեպտեմբերի 1-ին: 1—2

Մի ռուսացի, որ մի քանի տարիներ ուսուցչութեան պաշտօն է վարել, և ունի
սկզբնական դպրոցի ուսուցչի վկայական, ՅԱՆԿԱՆՈՒՄ Է ՊԱՇՏՈՆ ՈՒՆԵՆԱԿ ՀԱՅՈՑ
ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ: Կարելի է դասախօսել ուսուցչի լեզու և թուաբանութիւն: Հասցէն կա-
րելի է իմանալ «Մշակի» խմբագրատնոցը: 1—3

Դուրս եկաւ մամուլի տակից խորհրդակցութեամբ «НОВАЯ КНИЖКА» ՌՈՒՍԱՅ
ԼԵՂՈՒԻ ԴԱՍԱԳԻՏԻ I և II տարի հայ դպրոցների համար. աշխատանքներով քաղաքային ու-
սուցիչների՝ Ս. Ամբրասիանցի և Գ. Երան. Տեր-Գաբրիելեանցի:
Վաճառվում է հրատարակչի մօտ ԳՕԼՕՎԻՆՍԿԻՑ ՊՐՍՊԵԿՏԻ ՎՐԱ, ՏՈՒՆ ՄԻՒՎԱՆԻ, ԵՒ ՄԻ-
ԽԱՅԵԼԵԱՆ ԳՐԱՎԱՅՈՒՆՈՒՆՈՒՄ № 31, 32 Միլայեհեան կամուրջի վրա: 2—3

BATEAUX A VAPEUR FRANCAIS N. PAQUET ET COM.
ՅՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԵԱՑՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Կանոնաւոր և ուղղակի երթևեկութիւն ՄԱՐՍԵԻԻ և ԲԱՌՈՒՄԻ մէջ և փոխադարձ.
Չորեքշաբթի, սեպտեմբերի 2-ին, ԱՆԱՏՈԼԻԱ (ANATOLIE) շոգենաւը, նաւապետ
ԲՕՇԵԼ (BOSCHEL) դուրս կը գնայ Բաթումից դէպի Տրապիզոն, Օրդու, Սամսոն,
Կ. Պոլիս և Մարսէյ: Տեղեկութիւնների մասին պէտք է դիմել ընկերութեան
գործակալներին. Բաթումում պ. Գարանիսեան և Թիֆլիսում պ. Բէնօն, նախկին Արծ-
րունի գալլերէում, № 103. 3—4

Մ Ա Ս Ն Ա Ի Ո Ր Ո Ւ Ս Ո Ւ Մ Ն Ա Ր Ա Ն

(Չորս տարրական դասարանների և պատրաստական դասատան երեք բաժանմունք-
ների դասընթացով)

ԶԱԳՈՒՄԵՆԻԻ ԵՒ ԽԻԳԻԵԼԻ
(Միլայեհեան փողոց, Բէլալեան ուսումնարանի հանդէպ):
Ընդունելութեան քննութիւնները և վերաքննութիւնները կը սկսվեն օգոստոսի
20-ից, ամեն օր, բացի առի օրերից:
Ուսումնի սկսվում է սեպտեմբերի 1-ին: Հայերի համար աւանդվում են՝ հայոց լե-
զու և կրօն:
Տեղեկութիւնների մասին կարելի է դիմել ուսումնարան, առաւօտեան 8 ժամից
մինչև 1 ժամը կէսօրից յետոյ, և նոյնպէս խորհրդակցութեան (Գօլովինսկի
պրօսպեկտ, զինվարային հանդէպ): 3—6

ԿԻՆ-ԲՈՒՇԿ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ ԽՍԱՀԱԿԵԱՆՑ ընդունում է հիւանդներին, երեկոյեան
ժամը 6—7, իր բնակարանում, Ստարո-Արսենալայա փողոց, № 20, տուն Բաբրաձէ:
8—8 (Կ. Ե.)

ՄԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ

Չ ա փ ա լ ո Ր վ ա Ր ձ ա տ Ր ու թ է ա մ ր յ ա ն ձ ն է առնում պատրաստել երեխա-
ներին միջնակարգ ուսումնարանների ստորին դասարանների համար: Հասցէն համար
դիմել «Մշակի» խմբագրութեանը: 2—15

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Ե Ր Կ Ո Ւ Ս Ե Ռ Ի Ա Ն Ձ Ա Ն Ց Հ Ա Մ Ա Ր

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Առևտրական կուրսերի նպատակն է՝ մասնագիտական առևտրական կրթու-
թիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել զործնական ճանապարհով
հմուտ հաշուապահներ: Աւարտողները ստանում են ատեստատներ:
Աւանդելի առարկայք սոքա են՝ 1) Առևտրական ճտեսութիւն, 2) Առև-
տրական թուաբանութիւն, 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկա-
յին), 4) Թուաբանութիւն համընդհանուր (պարզ, կրկնակի և բանկա-
յին), 5) Առևտրական թղթախոցութիւն, 6) Առևտրական և մուրհակի կանոնադրութիւն, և 7) զեղադրութիւն:
Ուսումը սկսվելու է սեպտեմբերի 15-ից: Ընդունելութիւնները օգոստոսի
25-ից, ամենայն օր, երեկոյեան 5-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնա-
կարանում: Սօցիալական, Լաբորատորայա փողոցի վրա, Յովհաննէս Ղորղանեանի
տանը, № 11: Ծրագիրը ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶՐԻԱՊԵՍ եղբ. Ծո-
վիանովների բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտա-
րաբաղադրելի դիմում են կուրսերի հիմնողին.—ВЪ ТИФЛИСѢ, С. П. Ману-
ЭЛБАНЦУ. 11—20

Ա Գ Ե Ն Տ Ն Ե Ր Ը

Գաւառներում հրաւիրվում են ձեռնառ պայմաններով, բանկային զործերը
ընդարձակելու համար: Դիմել նամակով. С. Петербургъ, Невскій, 80, Конто-
ра М. Канъ. 3—4 (Կ. Ե.)

ՅԱՆՁՆ ԵՄ ԱՌՆՈՒՄ ՆՈՐ-ԲԱՅԱԶԵԹՈՒՄ ՎԱՃԱՆԵՐԸ ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՄԵՆ ՍԵՆԱԿ

ԳՐԵՐ: Հասցէն՝ Новобоязетъ, Степану Батигянцу. 3—5

ՄԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Գանկանում է պաշտօն ունենալ հայոց դպրոցներում: Կը դա-
սախօսի հայոց լեզուից, հայոց պատմութիւնից, թուաբանութիւնից, և աշխարհա-
գրութիւնից: Շաբաթական 24—30 դասով, 500—600 ռուբլի վարձատրութիւն: Հաս-
ցէն իմանալ «Մշակի» խմբագրատնոցը: 3—3

ԵՐԿՈՒ ԱՄՈՒՍԻՆ՝ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉԻ ԳԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆ ՎԱՃԱՆՈՒՄ

հայոց դպրոցներում: Ուսուցիչը կը դասախօսի ուսուցչի լեզուից և ուսուցչի պատմու-
թիւնից, իսկ ուսուցչուհին՝ ձեռագործութիւնից, հայոց լեզուից և թուաբանութիւնից:
4—4

Մի պարոն, ունենալով իր մօտ մեծ քանակութեամբ «ՊՍԱ» և «ԹՂՈՒ» վերնագրով գրե- թից, ցանկանում է այդ գրքերը ն ու լ ի ռ ե լ ձ ի ա պ է ս զ ա ն ա զ ա ն տ ե ղ ե ռ ի հ ա յ ո ջ դ պ Ր յ յ Ն ի ռ ի ն Ս մ ն մ ի դ պ Ր յ կ ա Ր յ է ս տ ա ն ա լ իւրաքանչիւր գրքից ոչ աւելի քան երեք օ- րինակ: Ան դ պ Ր յ ն եր, որոնք կա մ ն ու մ են ս տ ա ն ա լ ա ղ գրքերից, պէտք է ուղարկեն իւրաքան- չիւր գրքի մի օրինակի համար մի հատ հինգ կօպէկանոց փոստային մարկ, իրեն ծանապահա- ծախս: Գանկացողները պէտք է դիմեն հետևեալ հասցեով. Тифлисъ, Редакция «Мшакъ», Теръ-Ми- каельяну. 5—10

ԲԱԳՈՒԻ ԵՐԵՂԱՍԵԱՆ ՄԱՆՆԱՐՈՐ ՈՒՍՈՒՑԱՐԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉ ՓԻՐՐՈՂԱՂԵԱՆ ԱՐԱ- ՆՈՎ յայտնում է պատուելի հասարակութեանը, որ օգոստոսի 1-ից սկսվում է դասերի քաղաքացի, իսկ 15-ից աշակերտների ընդունելութիւնը: Ուսումնարանը այժմ ժամանակաւորապէս գտնվում է նրա սեփական տան, օրիոր- դաց զինավայրի նոր շինութեան դիմաց, որը պիտի տեղափոխվի քաղաքի կենտրոնը: Կառավարութեան թոյլտուութեամբ սեպտեմբերից բացվելու է նոյն ուսումնարա- նում կրտսերական դասընթացը այն աշակերտների համար, որոնք պատրաստվում են կրտսերական զինավայրի երկրորդ դասատուն մտնելու: 4—5

ԱՊԱԿԻ ԳՈՐԾԱՐԵՆ

Բարօն Փօն ԿՈՒՑԵՆԲԱՆԻ պատրաստում է

ԼԱՄՊԻ ԱՊԱԿԻՆԵՐ

և լամպի ուրիշ պարագաներ, չափաւոր գներով: Մանրամասնութիւնները կարելի է ի-
մանալ Սիմեոն և Գալսէն զործակալութեան գրասենեակում, Թիֆլիսում:
8—10 (հ. Ե.)

EXPORTATION-IMPORTATION

CONSTANTIN P. CHÉHIA NTZ

MILAN (ITALIE)

Կոնստանտին Պ. ՇԵՆԱՆՑԻ առևտրական գրասենեակը լինելով Միլան, և ունենա-
լով ուղղակի յարաբերութիւններ իտալիայի, Շվեյցարիայի և Ֆրանսիայի ֆաբրիկանե-
րի հետ, կրնալ յանձնարարութեամբ ապրանքներ ծախելու համար հետևանքները՝
մետաքս, բոժոժ, մետաքսի և բոժոժի մնացորդը, բուրդ, բամբակ, ցորենեղէն, նաւթ և
ընդհանրապէս կողմասեան միւս ամեն տեսակ ապրանքները, որոնք ծախվում են Եւրո-
պայում: Գանձնարարութեամբ կրնալ յանձնարարել զարգեալ առնել Եւրոպայի ամեն տեսակ ապ-
րանքներ կողմասի համար: Ամբողջ ապրանքները ստանալուց աժան և ձեռնառ պայ-
մաններով փող կը տայ ի հաշիւ. մանրամասն տեղեկութեանց համար գրել այս հաս-
ցեով. Monsieur Constantin P. Chéhiantz, № 18, Via Lauro, Milan, (Italie)
МІЛАНЪ (Италія).